

PRIJEDLOG ZA JAVNU RASPRAVU – 2. KRUG

KLASA: UP/I-344-01/14-03/05
URBROJ: 376-11-14-4
Zagreb, 30. srpnja 2014.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 3. i članka 52. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13 i 71/14) u postupku analize tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti na sjednici održanoj 30. srpnja 2014. donosi

ODLUKU

- I. Utvrđuje se da je mjerodavno tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike podložno prethodnoj regulaciji.
- II. Trgovačko društvo Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Roberta Frangeša Mihanovića 9 i njegova povezana društva Iskon Internet d.d., Zagreb, Garićgradska 18 i OT-Optima Telekom d.d., Zagreb, Bani 75/a, određuju se operatorima sa značajnom tržišnom snagom na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike.
- III. Trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d. određuju se regulatorne obveze: obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, obveza nediskriminacije, obveza transparentnosti, obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva, obveza računovodstvenog razdvajanja i obveza nadzora maloprodajnih cijena usluga.
- IV. Trgovačkim društvima Iskon Internet d.d. i OT-Optima Telekom d.d. određuje se regulatorna obveza nadzora maloprodajnih cijena usluga.
- V. Način, uvjeti i rokovi provođenja regulatornih obveza iz točke III. i IV. ove odluke propisani su dokumentom Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti „*Analiza tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike*“ koji je u cijelosti sastavni dio ove odluke, a trgovačka društva iz točke II. ove odluke obvezna su u potpunosti izvršavati sve određene im regulatorne obveze.
- VI. Ukidaju se regulatorne obveze koje su trgovačkim društvima Hrvatski Telekom d.d. i Iskon Internet d.d. određene odlukom o „*Analizi tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike*“ KLASA: UP/I-344-01/10-01/456, URBROJ: 376-11-11-25 od 6. travnja 2011. kao i svim njezinim izmjenama i dopunama, odnosno regulatorne obveze koje su trgovačkom društvu OT-Optima Telekom d.d. određene točkom 1. izreke privremenog rješenja Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, KLASA: UP/I-344-01/14-03/04, URBROJ: 376-11-14-8 od 3. srpnja 2014.

- VII. Stavljaju se van snage točka 1. izreke privremenog rješenja KLASA: UP/I-344-01/14-03/04, URBROJ: 376-11-14-8 od 3. srpnja 2014.

Obrazloženje

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije koja je na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (dalje: ZEK) nastavila s radom kao Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) je na temelju članka 52. ZEK-a pokrenula postupak analize tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike te je odlukom od 25. ožujka 2014. (KLASA: UP/I-344-01/14-03/01, URBROJ: 376-11-14-1), odredila obvezu dostave svih potrebnih podataka za utvrđivanje tržišta podložnog prethodnoj regulaciji, odnosno određivanje mjerodavnog tržišta i procjenu postojanja operatora sa značajnom tržišnom snagom na tom tržištu operatorima koji su HAKOM-u podnijeli prethodnu obavijest o početku pružanja javno dostupne telefonske usluge u nepokretnim mrežama.

U skladu s navedenim, a u cilju prikupljanja svih potrebnih podataka, HAKOM je izradio upitnik za tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike te pristupio provođenju postupka analize mjerodavnog tržišta što je detaljno opisano u regulatornom dokumentu „Analiza tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike“ (dalje: Dokument).

U provedbi postupka analize tržišta, HAKOM je sukladno članku 53. stavku 1. ZEK-a u svezi s člankom 52. stavkom 6. ZEK-a osobito vodio računa o primjeni mjerodavne Preporuke Europske komisije o mjerodavnim tržištima podložnima prethodnoj (*ex ante*) regulaciji (dalje: Preporuka EK) i mjerodavnim Smjernicama Europske komisije o analizi tržišta i utvrđivanju značajne tržišne snage sukladno zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge. S obzirom da se tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, prema Preporuci EK, nalazi na popisu tržišta podložnih prethodnoj regulaciji, HAKOM je, uzevši u obzir stanje na domaćem tržištu elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga odlučio kao u točki I. ove odluke.

U postupku određivanja mjerodavnog tržišta, HAKOM je, sukladno članku 54. stavku 3. ZEK-a, odredio dimenziju usluga i zemljopisnu dimenziju mjerodavnog tržišta. Temeljem provedene analize, HAKOM je zaključio da mjerodavno tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike obuhvaća sljedeće usluge:

- uslugu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem analognog (POTS) priključka,
- uslugu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem internetskog protokola (IP),
- uslugu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem kabelskih mreža,
- uslugu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem bežičnih tehnologija u nepokretnoj mreži,
- uslugu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem ISDN BRA i ISDN PRA priključka,

neovisno o tome nude li se navedene usluge pristupa samostalno ili kao sastavni dio paketa vezanih usluga.

Također, određeno je da je mjerodavno tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, u zemljopisnoj dimenziji, nacionalni teritorij Republike Hrvatske.

Nakon što je odredio mjerodavno tržište, HAKOM je, na temelju određenih mjerila iz članka 55. stavka 3. ZEK-a, utvrdio da su Hrvatski Telekom d.d. (dalje: HT) i njegovo povezano društvo Iskon Internet d.d. (dalje: Iskon) operatori sa značajnom tržišnom snagom na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike. Društvo HT i Iskon smatraju se jednim gospodarskim subjektom s obzirom na to da je društvo Iskon pod kontrolom HT-a. Nastavno na navedeno, na temelju prepreka razvoju tržišnog natjecanja koje se mogu pojaviti na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike HAKOM je HT-u i njegovom povezanom društvu Iskonu, kao operatorima sa značajnom tržišnom snagom odredio odgovarajuće regulatorne obveze.

O ovom prijedlogu odluke i pripadajućem dokumentu „*Analiza tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike*“ HAKOM je proveo javnu raspravu od 18. lipnja do 23. srpnja 2014. Međutim, kako je u tijeku javne rasprave na mjerodavnom tržištu došlo do određenih promjena uslijed preuzimanja upravljačkih prava HT-a nad trgovačkim društvom OT-Optima Telekom d.d., Zagreb, Bani 75/a (dalje: Optima), to je bilo nužno dopuniti prijedlog odluke na način da se i Optima, kao društvo pod kontrolom HT-a, odredi operatorom sa značajnom tržišnom snagom na ovom mjerodavnom tržištu.

Naime, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN) je rješenjem KLASA: UP/I 034-03/2013-02/2007, URBROJ: 580-06/41-14-096 od 19. ožujka 2014. ocijenila uvjetno dopuštenom koncentraciju kojom HT u postupku predstečajne nagodbe stječe kontrolu nad Optimom. Rješenje kojim je Trgovački sud u Zagrebu dopustio sklapanje predstečajne nagodbe postalo je pravomoćno 20. svibnja 2014., a Optima je 18. lipnja 2014. obavijestila javnost da su nastupile promjene u upravljačkoj strukturi društva, sve u skladu s potpisanom predstečajnom nagodbom. U cilju sprječavanja nastupa štetnih posljedica po tržišno natjecanje i krajnje korisnike koje se naknadno ne bi mogle otkloniti, HAKOM je 3. srpnja 2014. donio privremeno rješenje, KLASA: UP/I-344-01/14-03/04, URBROJ: 376-11-14-8 (dalje: Privremeno rješenje) kojim je privremeno, tj. do okončanja ovog postupka analize tržišta, uredio odnose između sudionika na tržištu, odnosno primjenu regulatornih obveza određenih Iskonu odredio i Optimi.

Pored navedenog, AZTN je 10. srpnja 2014. dostavio HAKOM-u mišljenje koje je isti zatražio sukladno članku 54. stavku 5. ZEK-a u odnosu na dokumente koji su bili predmetom javne rasprave do 23. srpnja 2014. U svom mišljenju AZTN je istaknuo da nema primjedbi na zaključke HAKOM-a koji se odnose na određivanje mjerodavnih tržišta, ali je u odnosu na zaključke koji se odnose na procjenu značajne tržišne snage operatora predložio da se poduzetnika Optimu razmotri kao poduzetnika sa značajnom tržišnom snagom na predmetnom mjerodavnom tržištu.

Slijedom navedenog, HAKOM je 30. srpnja 2014. otvorio drugi krug javne rasprave na koji je stavio dopunjen prijedlog odluke i pripadajući dokument „*Analiza tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike*“ kojim je utvrdio da je i Optima, kao društvo pod kontrolom HT-a, operator sa značajnom tržišnom snagom te mu odredio odgovarajuće regulatorne obveze.

HAKOM je pri određivanju regulatornih obveza HT-u uzeo u obzir članak 63. stavak 1. ZEK-a sukladno kojem HAKOM može odrediti operatorima sa značajnom tržišnom snagom na

određenom maloprodajnom tržištu odgovarajuće regulatorne obveze ako na temelju postupka analize tržišta utvrdi da na tom maloprodajnom tržištu nema djelotvornog tržišnog natjecanja te da regulatorne obveze iz članka 58. do 62. i članka 65. ZEK-a ne bi mogle osigurati ostvarivanje regulatornih načela i ciljeva iz članka 5. ZEK-a.

Slijedom navedenog, HAKOM je HT-u odredio sljedeće regulatorne obveze na veleprodajnoj razini:

- obvezu najma korisničke linije kroz obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže (članak 61. ZEK-a),
- obvezu nediskriminacije (članak 59. ZEK-a),
- obvezu transparentnosti (članak 58. ZEK-a),
- obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva (članak 62. ZEK-a),
- obvezu računovodstvenog razdvajanja (članak 60. ZEK-a).

Na maloprodajnoj razini HAKOM je HT-u odredio obvezu nadzora maloprodajnih cijena usluga (članak 63. ZEK-a) i unutar iste zabranu naplaćivanja previsokih cijena usluga, zabranu neopravdanog povezivanja određenih vrsta usluga i zabranu davanja neopravdane prednosti pojedinim krajnjim korisnicima usluga te sljedeće mjere: nadzor pojedinačnih cijena usluga i troškovnu usmjerenost cijena usluga.

Ista obveza, ali u manjem opsegu koji ne obuhvaća zabranu naplaćivanja previsokih cijena usluga ni zabranu neopravdanog povezivanja određenih vrsta usluga, određena je i HT-ovim povezanim društvima Iskonu i Optimi jer sa svakim od ta dva društva HT čini jedan gospodarski subjekt, sukladno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Trgovačka društva koja su određena operatorima sa značajnom tržišnom snagom obvezna su izvršavati sve regulatorne obveze na način, pod uvjetima i u rokovima kako je to propisano u Dokumentu. Slijedom navedenog, HAKOM je odlučio kao u točki V. ove odluke.

Regulatorne obveze koje su HT-u i Iskonu određene odlukom o Analizi tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike (KLASA: UP/I-344-01/10-01/456, URBROJ:376-11-11-25 od 6. travnja 2011.), kao i svim njenim izmjenama i dopunama, odnosno regulatorne obveze koje su Optimi određene točkom 1. izreke Privremenog rješenja ukidaju se te je odlučeno kao u točki VI. ove odluke.

Nadalje, s obzirom da je učinak Privremenog rješenja ograničen na svako mjerodavno tržište samo do dovršetka trajanja postupka analize tog tržišta, odlučeno je kao u točki VII. ove Odluke.

Sukladno članku 22. ZEK-a o ovom prijedlogu provest će se javna rasprava.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

dr. sc. Dražen Lučić